

Del I Innledning

2010 har vært et spennende år for Foreldreutvalget for grunnsopplæringen. Året startet med lansering av FUGs nye nettsider og flytting til nye lokaler.

Forskning og undersøkelser er blitt brukt som grunnlag og argumentasjon i foredrag, artikler, notater og innlegg. Forskning viser at vi foreldre har stor betydning når det gjelder våre barns læring og trivsel. Vi ønsker å vekke engasjement hos foreldre og formidle til dem at vi må på banen og sammen med skolen støtte våre barn i deres skolegang, ikke bare på barneskolen, men også på ungdomsskolen og i videregående skole. Vi foreldre kan bidra til å forebygge frafall i videregående skole ved å støtte og motivere våre barn til å satse på de fagene hvor de mangler ”den lille innsatsen” for å klare en toer for å bestå i faget.

I tillegg til FUGs årlige foreldrekonferanse, har vi også arrangert et nordisk seminar, hvor hovedfokus var mobbing og samarbeid mellom hjem og skole, også på videregående skole nivå. Vi har også deltatt på konferanser og møter i EPA (European parents association). I det nordiske samarbeidet har det vært sterkt fokus på frafall i videregående opplæring i de nordiske landene.

Det har vært mange viktige høringer som har engasjert utvalget. Høringsarbeidet setter i gang mange gode diskusjoner og prosesser som gir oss en felles forståelse. Utvalgsmedlemmene har også tett samarbeid og dialog mellom møtene for å dele kunnskap og erfaringer. Spesielt i forbindelse med forberedelser til møter og foredrag har utvalget utnyttet hverandres kompetanse.

I 2010 har FUGs utvalg og sekretariat til sammen holdt over 70 foredrag om blant annet hjem-skole-samarbeid, om å være foreldre til barn med nedsatt funksjonsevne, skolering av tillitsvalgte foreldre og mobbing. FUG leder har også holdt korte innlegg på Kunnskapsdepartementets ”God praksis” seminarer på Litteraturhuset.

Fra 01.08.2010 ble Foreldreutvalget for barnehagene opprettet. Dette medførte at FUG blant annet fikk redusert stilling av sekretariatsleder og kommunikasjonsmedarbeider. Dette får konsekvenser for FUGs utvalg. Til tross for det, har sekretariatet bidratt med sin kunnskap, kompetanse og støtte til

utvalget. De har vært tilgjengelige og gjort det mulig for oss i utvalget å få gjennomført vårt arbeid på en så tydelig måte.

Et engasjert utvalg med en drøm om å forandre skolehverdagen til våre barn til et enda bedre sted å lære, går inn i et siste år med et brennende hjerte.

Loveleen Rihel Brenna

Del II FUGs virksomhet 2010

Vi viser til St. prp. nr. 1 (2009-2010) for Kunnskapsdepartementet og Budsjettinnst. 12.S (2009-2010) og tildelingsbrevet til Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG)

I brev om tildeling for 2010 heter det om FUGs ansvar og hovedoppgaver: FUG er et selvstendig rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet i saker om samarbeid mellom skole og hjem. FUG skal arbeide for godt samarbeid mellom skole og hjem, og skal ivareta foreldrenes interesser i skolesammenheng, jf. forskrift til opplæringsloven § 20-1. FUG skal videre arbeide for å styrke foreldreengasjementet og foreldreinnflytelsen i grunnskolen gjennom informasjon, skolering og veiledning overfor foreldre. Utvalget har et spesielt ansvar for å stimulere dialogen mellom hjem og skole. Det er en viktig oppgave for utvalget å bidra til å få alle foreldre med i dette arbeidet.

FUGs mandat ble fra 1. januar 2009 utvidet til å gjelde også for det første året i videregående opplæring. I denne sammenheng gav departementet Utdanningsdirektoratet i oppdrag å utarbeide forslag til nye forskrifter til opplæringsloven, og FUG var involvert i prosessen. Forslag til nye forskrifter ble sendt på høring våren 2010, og ny forskrift ble gjort gjeldende fra skolestart høsten 2010.

FUG fikk fra og med 1. februar 2010 nye lokaler i bygget Oslo Z, Schweigaardsgate 15. Dette innebærer en samlokalisering med Utdanningsdirektoratet som skal gi praktiske fordeler. Samlokaliseringen skal ikke påvirke FUGs uavhengige stilling som rådgivende organ.

Mål for 2010

I tildelingsbrevet fastsettes målene for 2010.

Samarbeidet mellom hjem og skole skal komme alle elever til gode, slik at de får et best mulig utbytte av opplæringen. Et godt samarbeid kan medvirke til å jevne ut sosiale forskjeller mellom elever og til å hindre frafall.

For å nå dette målet skal FUG i 2010

- *medvirke til å øke elevenes læringsutbytte gjennom å arbeide for et godt samarbeid mellom hjem og skole*

- medvirke til å øke kompetansen i hjem – skole-samarbeid for de ansatte i skolen
- medvirke til å få flere foreldre engasjert i opplæringen

5.1 Resultatkrav for 2010

FUG skal i 2010

- i sin rolle som rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet, herunder Utdanningsdirektoratet, bidra aktivt med synspunkter på aktuelle saker.
- gjennom målrettede tiltak bidra til økt kompetanse i foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) på skolene, dette for å styrke foreldrenes medvirkning i skolen og foreldrerollen i barnas læring.
- fortsette å informere skoleverket og lærerutdanningene om den rollen foreldre har for elevenes opplæring, dette for å øke kompetansen i hjem – skole-samarbeid for de som jobber i skolen.
- medvirke til utjevning av sosiale forskjeller mellom elever ved å fortsette å arbeide for at alle foreldre engasjerer seg i opplæringen, uavhengig av sosial bakgrunn. Dette kan gjøres bl.a. ved å spre kunnskap om sammenhengen mellom foreldrestøtte og elevenes motivasjon.
- fortsette å gi informasjon og veiledning til foreldre, særlig tillitsvalgte foreldre, inkludert kommunale foreldreutvalg (KFU).
- bidra med informasjon og veiledning til foreldre vedrørende Kunnskapsløftet, relevante stortingsmeldinger, strategier m.m.
- Velge ut sentralt informasjonsmateriale som oversettes til samisk og de største minoritetsspråkene, etter en vurdering av tilgangen på slikt materiale fra andre ressurser.
- ivareta prinsippet om universell utforming ved bruk av løsninger med gode funksjonelle kvaliteter for alle mottakere, uansett funksjonsevne.

FUGs rolle

FUG skal i samarbeidet mellom hjem og skole på alle nivåer i skolesystemet være:

- **Kunnskapsleverandør**
 - o Initiere, samle og formidle forskning om hjem-skole-samarbeid og om foreldre som ressurs i barns læring
- **Brobygger**
 - o Skape dialog og bygge relasjoner mellom FUG, utdanningsmyndighetene og sentrale aktører

- Stimulere til samarbeid både på skole- og kommunenivå
- **Skolepolitisk aktør**
 - Være pådriver for at utdanningsmyndighetene ivaretar foreldrenes rettigheter
 - Øke foreldremedvirkningen i skolen

Aktiviteten i 2010 – tiltak og resultater

I årsrapporten for 2010 skal FUG redegjøre for aktiviteten i 2010 og gi en vurdering av de resultatene som er oppnådd i forhold til resultatmålene gitt i tildelingsbrevet. Årsrapporten må inneholde rapporteringer om virksomheten og relevante statistiske opplysninger. Det må redegjøres for hva de tildelte midlene er brukt til og hvilke resultater som er oppnådd, og det må gis en vurdering av innsats og oppnådde resultater i forhold til de målene som var satt for budsjettåret. FUG skal også redegjøre for hvordan informasjonsrollen er gjennomført.

Årsrapporten er disponert i samsvar med resultatkravene i tildelingsbrevet og ut fra prioriterte satsninger i virksomhetsplanen. Dette innebærer at FUG rapporterer innenfor følgende tre hovedområder:

1. Være rådgivere overfor offentlige myndigheter slik at foreldre blir sett på som en naturlig samarbeidspart og ressurs i utvikling av skolen. FUG vil bidra i arbeidet med de nasjonale strategier. Utjevning av sosiale forskjeller, kvalitetsutvikling i skolen og arbeid for å hindre frafall i videregående er sentrale områder. FUG vil arbeide for at myndighetene og skoler i større grad tar ansvar for informasjon til foreldre. FUG vil også formidle forskning som dokumenterer foreldres betydning for barns læring. Innenfor dette hovedområde vil også arbeidet som har vært rettet mot skoleverket og lærerutdanningsinstitusjonene behandles.
2. Være rådgivere overfor foreldre ved å motivere for engasjement og deltagelse i skolens rådsorganer og spre kunnskap om den viktige rollen alle foreldre har for elevenes læring og skolemotivasjon. Prosjektet SKAP dialog er en viktig satsing for å nå ut til enkeltforeldre. FUG vil også satse på skolering av og materiell til tillitsvalgte og arbeide for et bedre skolemiljø.
3. Redegjøre for hvordan informasjonsrollen er gjennomført.

FUG- og AU-møter

I løpet av 2010 er det avholdt 5 FUG-møter og 6 møter i arbeidsutvalget. Alle møtene er blitt avholdt i Osloområdet.

Medlemmer i FUG i perioden 2008 – 2011

Loveleen Rihel Brenna, leder
 Nina Bøhnsdalen, nestleder
 Raheela K Chaudhry, medlem
 Jan Ivar Fossum, medlem
 Are Johansen, medlem
 Øyvind Næss, medlem
 Trine Lise Systad, medlem
 Christopher Beckham, varamedlem
 Heidi Øines, varamedlem

Medlemmer i FUGs arbeidsutvalg i 2010

Loveleen Rihel Brenna, leder
 Nina Bøhnsdalen, nestleder
 Christopher Beckham
 Heidi Øines, varamedlem

1. AKTIVITETER KNYTTET OPP MOT UTDANNINGSMYNDIGHETENE

Etatsstyringsmøter

Det har vært holdt to etatsstyringsmøter og et dialogmøte mellom Kunnskapsdepartementet og FUG. Dette er helt nødvendige og gode møter, blant annet fordi de har fokus på hvilke saker departementet jobber med og hvilke saker som vil komme i nær framtid. På møtene åpnes det for prinsipielle drøftinger og avklaring av samarbeidsformer. Signaler fra etatsstyringsmøtene brukes av utvalget som utgangspunkt for oppfølging mellom møtene.

For FUG er det viktig å få god informasjon fra departementet i forkant når det arbeides med saker av interesse for FUG, slik at utvalget har mulighet til å involvere seg underveis.

Representanter fra KD inviteres til FUG-møter, både for gjensidig orientering og for å gi informasjon om saker det arbeides med til enhver tid. FUG har god erfaring med disse møtene. FUG-medlemmene gir uttrykk for at de synes det er verdifullt med førstehånds informasjon om aktuelle saker i KD.

Møter og samarbeid med politisk ledelse i KD

I samsvar med tildelingsbrevet har det vært to årlige faste møter mellom FUG og politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet.

Oppgaver knyttet til FUG som rådgiver for departementet

FUG får periodevis spørsmål fra departementet om å gjøre greie for ulike områder for samarbeid mellom hjem og skole. Det kan være fra enkle avklaringer til mer omfattende arbeid.

Møter med KUF-komiteen på Stortinget

FUG holder løpende kontakt med utdanningskomiteen i Stortinget.

Møter og samarbeid med Utdanningsdirektoratet

FUG-leder, nestleder og sekretariatsleder har faste møter med ledergruppen i Utdanningsdirektoratet. Ansatte i sekretariatet har også hatt møter med kommunikasjonsavdelingen og andre medarbeidere i direktoratet.

Samarbeid med utdanningsdirektørene

FUG-leder har deltatt på ett møte med utdanningsdirektørene.

I Rogaland er det et meget godt regionalt samarbeid mellom utdanningsdirektøren og FUG. Samarbeidsmodellen er et godt eksempel for andre fylker.

Høringsarbeid

Å avgi høringsuttalelser er en viktig del av FUGs oppgave som rådgivende organ for KD og Utdanningsdirektoratet. Gjennom høringsuttalelser klargjør FUG sitt syn på aktuelle saker og har muligheten til å påvirke de endelige bestemmelsene i lov, forskrift og læreplan og andre viktige utdanningspolitiske styringsdokumenter.

Alle FUGs høringsuttalelser publiseres i sin helhet på www.fug.no, under: Om FUG/Høringer og meldinger.

Det er FUG-medlemmene som utformer høringsuttalelsene. To av medlemmene får ansvar for å lage et utkast til høring fra FUG. Utkastet legges på intranettet slik at de øvrige utvalgsmedlemmene kan lese det og komme med innspill. Arbeidet fordeles etter interesser og kapasitet.

Høringene varierer i omfang, fra noen få sider til store og omfattende NOUer.

FUG har i 2010 uttalt seg om:

- Forslag om forskriftsfesting av krav om relevant opplæring
- Forslag til endringer i opplæringslov og privatskolelov - Kompetanseregler m.m.
- Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten
- Foreldresamarbeid i grunnskolen og videregående opplæring
- Føringsavfravær og førstegangsvitnemål
- Leksehjelp og utvidet timetall på barnetrinnet
- Forslag om endringer i forskrift 14. juli 2006 nr. 932 til privatskoleloven
- Forslag til justerte læreplaner i fellesfagene i vg opplæring (norsk, engelsk, naturfag, samfunnsfag, fremmedspråk, teoretisk og praktisk matematikk)
- Forslag til forsøkslæreplan i arbeidslivsfaget – nytt praktisk fag på ungdomstrinnet
- Forslag til forsøkslæreplan i fremmedspråk på barnetrinnet
- Rusmiddelforebyggende og helsefremmende arbeid i skolen
- Endring i læreplan for fremmedspråk – eksamensordning for privatister
- Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1. – 7. trinn og 5. – 8. trinn
- Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning ved Samisk Høgskole
- NOU 2010:7 Mangfold og mestring (Østbergutvalget)
Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet
(FUG ga innspill både til delrapporten og til NOUen)
- Kommentarer til St.meld. nr. 44 (2008-2009) Utdanningslinja

Deltakelse i ulike arbeids- og referansegrupper

FUG deltok i 20 arbeids- og referansegrupper på nasjonalt nivå i 2010. Flertallet av referansegruppene er i regi av Utdanningsdirektoratet eller i regi av Utdanningsdirektoratets underliggende virksomheter. FUGs viktigste bidrag i disse gruppene er å representere foreldrestemmen.

Møter med sentrale aktører på nasjonalt nivå

I tillegg har FUG, vesentlig FUG-leder og representanter fra sekretariatet, hatt jevnlig møter med Elevorganisasjonen, Utdanningsforbundet, KS og andre der man har diskutert skolepolitiske saker av felles interesse. Disse møtene er av stor verdi, saker av gjensidig interesse er tatt opp og drøftet. Samarbeidet er et viktig ledd i strategien for at sentrale aktører skal ta ansvar for utvikling av hjem-skole-samarbeid og økt foreldremedvirkning.

Samarbeid i Nordisk Komité (NOKO)

Det er et godt samarbeid mellom de nordiske foreldreorganisasjonene gjennom Nordisk Komité. Komiteen består av lederne for foreldreorganisasjonene i de nordiske landene. Sekretariatslederne er med på annethvert møte i NOKO. Møtene og formannsvervet går på omgang. Sekretariatsoppgavene ivaretas av den danske foreldreorganisasjonen Skole og Forældre. Det avholdes en foreldrekonferanse i regi av NOKO annethvert år.

Norge hadde formannskapet

FUG-leder hadde ledervervet i NOKO inntil september 2010.

Samarbeid med Nordisk Ministerråd

I 2010 er det videreført et samarbeid med Nordisk Ministerråd. Målsettingen er gjennom dialog med ministerrådet å sikre at foreldreperspektivet blir integrert i deres arbeid mot frafall i videregående opplæring, og i relevant forskning som blir initiert av ministerrådet.

Saker av felles interesse

Mange saker er av felles interesse for de nordiske landene, for eksempel forskning om hjem-skole-samarbeid, kompetanse om hjem-skole-samarbeid i lærerutdanningen, foreldrenes rolle i kvalitetsutvikling og skolevurdering, mobbing - skolens ansvar og foreldrenes rolle og frafallsproblematikk. Møtene brukes til å utveksle erfaringer, gi innspill og foreslå tiltak.

Møter i 2010

Det har vært avholdt to møter i Nordisk Komité i 2010. Det første møtet ble avholdt i Reykjavik den 6. og 7. april og det andre møtet var i Helsingfors den 13. og 14. desember.

Nordisk seminar i Oslo 24. – 26. september

I helgen 24. – 26. september ble det arrangert Nordisk seminar i Oslo. Seminaret avholdes annethvert år og avholdes i det land som til enhver tid innehar formannsvervet.

Deltakere på seminaret var utvalgsmedlemmene i de nordiske landene samt representanter fra sekretariatene og inviterte gjester. Tema for seminaret var: ***Utdannelse, fremtidens kapital i Norden – Om fastholdelse av unge i utdanning.*** Dette er et aktuelt tema i alle de nordiske landene. Blant foredragsholderne var statsråd Kristin Halvorsen, forsker Anders Bakken, NOVA, stipendiat Tove Flack, Senter for adferdsforskning, og flere fagpersoner fra Finland, Danmark og Island.

Ved avslutningen av konferansen ble formannsvervet overdratt til den danske foreldreorganisasjonen Skole og Forældre.

European Parent's Association (EPA)

FUG er medlem i den europeiske foreldreorganisasjonen EPA. Det har vært deltagelse fra FUG på to generalforsamlinger, en i juni i Milano og en i Barcelona i oktober.

Manifest mot mobbing

FUG er en av manifestpartene. FUG var i 2010 medansvarlig for følgende tiltak:

- Samle og spre kunnskap om hvordan skolene kan arbeide for å skape gode læringsmiljø gjennom blant annet Program for inkluderende lærings- og oppvekstmiljø
- Revidere og distribuere veiledningsmateriell om skolemiljøutvalg
- Bidra til å avklare forventninger og fellesansvar mellom hjem og skole, blant annet gjennom foreldremøter og nettverksgrupper
- Holde foredrag om foreldres og foresattes oppgaver og ansvar for å bekjempe mobbing
- Gi råd og hjelp til foreldre og foresatte på e-post og telefon

FUG har mange henvendelser som gjelder mobbing. Arbeidet mot mobbing har høy prioritet og tas med i alle sammenhenger der det er naturlig. Alle parter i

skolen må arbeide for å forebygge og bli kvitt mobbing. Foreldrene er en viktig aktør.

Utdanningsmyndighetenes ansvar for informasjon til foreldre

FUG bruker en stor del av sine ressurser til informasjonsarbeid overfor foreldre. Men også utdanningsmyndighetene har et stort ansvar for å gi informasjon og kunnskap til foreldre om nye reformer, rettigheter og foreldremedvirkning i skolen. FUG arbeider fortsatt systematisk for at utdanningsmyndighetene skal påta seg og se sitt ansvar for å utarbeide informasjon til foreldre.

Det er et hovedmål at utdanningssystemet, inkludert KS, tar sin del av ansvaret for å bidra til at skoleeier bedrer informasjon og veiledning til foreldre og at dette kommer klart fram i skoleeiers systemer og rutiner. FUG ser, gjennom en mengde henvendelser fra enkeltforeldre, at skoleeiere svikter på dette området. Bedre informasjon og veiledning vil, slik FUG ser det, demme opp for alle de henvendelsene som kommer til utvalget og til sentrale utdanningsmyndigheter.

Lærerutdanningen

Det er av avgjørende betydning at lærerstudentene får kompetanse i kommunikasjon med foreldre og lærer å se på foreldre som en ressurs. FUG har hatt flere foredrag på lærerutdanningsinstitusjoner. Lærerutdanningen er sentral når det gjelder de holdningene lærere har med seg ut i skolen.

FUG har siden 2009 deltatt i et nordisk prosjekt om lærerutdanning som skal avsluttes høsten 2011. De nordiske landene lager i fellesskap en ressursbank med artikler, power-point og gode eksempler som høgskolene kan bruke. Det er foreldreorganisasjonen og en høgskole i hvert land som deltar i prosjektet. FUG har knyttet til seg Høgskolen i Sogn og Fjordane. Noe av materialet prøves nå ut på ulike høgskoler.

2. AKTIVITETER KNYTTET OPP MOT FORELDRE – SPESIELT TILLITSVALGTE FORELDRE

Samarbeidsløftet i Ullensaker kommune

FUG har vært involvert i et prosjekt om utvikling av hjem-skole-samarbeidet i Ullensakerskolen. Alle grunnskoler har deltatt og assisterende kommunaldirektør har vært prosjektleder. Prosjektet ble avsluttet i juni 2010.

Målet for prosjektet er at bedre hjem-skole-samarbeid skal medvirke til bedre læringsmiljø og læringsutbytte, og at det skal føre til økt foreldreengasjement.

FUG har vært tungt inne i prosjektet og bidratt i prosjektgruppe, referansegruppe og med skolering.

Det sies i den interne rapporten til kommunen at forskning viser en tydelig sammenheng mellom kvaliteten på hjem-skole-samarbeidet og elevenes læringsutbytte. Kommunen ønsker å gi styring og hjelp til skolene ved å ha gode felles maler for møter på skolene, oppfølging av elev- og foreldreundersøkelsen og veiledende årshjul.

Ullensaker KFU har vært aktive i prosessen og har et jevnt og godt samarbeid med kommunen.

FUG har hatt utbytte av å delta i prosjektet ved å se hvordan en kommune aktivt kan styre, støtte og inspirere skolene til et bedre samarbeid. Ullensaker har gjort det ved å bevisstgjøre skolen på betydningen av samarbeid og ved å lage gode felles maler.

Prosjektet kan ha overføringsverdi til andre kommuner. Resultater og maler legges på nettsiden.

Foreldrekonferanse for tillitsvalgte foreldre

FUG arrangerte en nasjonal konferanse for tillitsvalgte foreldre 30.-31. oktober for ca. 80 deltakere.

Informasjon om konferansen ble lagt ut på FUGs hjemmesider og det ble sendt brev til samtlige kommuner med oppfordring om å videreformidle informasjon om konferansen til alle skoler i kommunen.

På konferansen var det spesielt fokus på ungdomstrinnet i forhold til problematikken med frafall i videregående skole. Det er viktig at foreldreengasjementet opprettholdes på ungdomstrinnet.

Deltakerne fikk velge tema for gruppearbeid i forkant av konferansen.

Evalueringen av konferansen viste at deltakerne hadde stort utbytte av denne samlingen og ønsket å videreføre engasjementet til egne skoler og kommuner. Foredragsholderne fikk svært gode tilbakemeldinger. Den årlige konferansen er en fin måte å markedsføre FUG på, og vi når ut til enkeltforeldre og klarer å vekke engasjement og formidle kunnskap.

FAU-utsendingene

Direkte og hyppig kontakt med FAUene (og samtidig skolelederne) er viktig for å oppfylle kravene til kompetansehevingen av tillitsvalgte foreldre.

Tilbakemeldinger viser at disse utsendelsene kan bidra til å øke aktiviteten og engasjementet i rådsorganene på den enkelte skole. Det er en økning av treff på FUGs nettside og påmelding til nyhetsbrevene i etterkant av utsendingene.

Det ble i 2010 sendt ut en FAU-sending. Det ble sendt to identiske brev til hver skole, ett til rektor og ett til FAU-leder.

Innhold i utsendelsen mars 2010:

- Brev fra utvalgsleder (om kap. 9a og arbeidet for å redusere mobbing).
- FUG-aktuelt med målene som FUG har forpliktet seg på gjennom Mobbemanifestet på ene siden og nedlastbart materiell fra FUG på andre siden.

Det har alltid vært en økt etterspørsel i etterkant etter materialet som blir løftet fram i utsendelsene. Fra 2010 har FUG publikasjonene nedlastbare fra nett, og interessen for materialet må fra nå av måles gjennom statistikkene på nettsøkene. Det er et mål med de oppdaterte nettsidene at disse utsendingene forsterkes ytterligere ved at man får et parallelt løp mellom utsendelsene og FUGs nettside.

Våre stikkprøver viser at materialet i hovedsak kommer fram. Dessverre har FUG ingen mulighet til å sende ut informasjonen elektronisk. Dette er en direkte følge av at det ikke finnes en sentral base med oversikt over FAUer. Det er heller ikke mulig å kjøpe adresselapper til FAU ved skolene. I tillegg synes FUG at det er positivt at rektor og FAU leder får samme informasjon og at informasjonen blir distribuert fra rektor som har det profesjonelle ansvaret for et godt hjem – skole-samarbeid.

FUGs femårige prosjekt *SKAP dialog*

FUG ønsket med denne kampanjen å skape ekstra oppmerksomhet rundt den betydning foreldrene har for barnas læringsutbytte. For at skolen kan dra nytte av den ressursen som foreldrene utgjør, og for å finne fram til gode læringsstrategier for den enkelte elev, er det viktig at skolen legger til rette for gode samarbeidsformer mellom hjem og skole. På første trinn er skolen veldig oppmerksomme på at de får nye foreldre og må opparbeide et tillitsforhold til dem, og foreldrene er svært aktive i forhold til å søke informasjon og samarbeid med skolen og hverandre. Denne oppmerksomheten er ikke i like stor grad til stede når elevene begynner på 8. trinn. FUG ønsket derfor å sette fokus på at ved

alle skolebytter er det viktig at denne kontakten og samarbeidet opprettes, også foreldrene imellom.

Tilbakemeldinger fra foreldre tyder på at kontakten mellom hjem og skole fortsatt i høy grad preges av enveisinformasjon til foreldrene, og at foreldreengasjementet er mindre på ungdomstrinnet enn på barnetrinnet. Et viktig delmål for kampanjen har derfor vært å bidra til en toveiskommunikasjon og reell dialog og medvirkning, dette spesielt med tanke på oppfølging av St.meld. nr. 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen*. Et annet delmål har vært å oppfordre foreldrene til å danne nettverk – både for å bli kjent med hverandre og hverandres barn og slik være med på å skape et bedre læringsmiljø for sine barn, også på ungdomsskolen.

Prosjektgrunnlaget

FUGs erfaring er at det er stor variasjon i skolehverdagen når det gjelder kvaliteten på hjem-skole-samarbeidet. Det er flere kommuner og enkeltskoler som allerede har forpliktende og godt innarbeidede planer for hjem-skole-samarbeid. Et vesentlig langsiktig mål for kampanjen er å løfte fram disse gode eksemplene – kommuner og enkeltskoler som har gjort en pionerinnsats og fått et aktivt og godt skolemiljø gjennom et hjem-skole-samarbeid til beste for elevenes læringsmiljø og læringsutbytte. Dette arbeidet har det ikke vært tilstrekkelig rom for så langt, men alle kommuner har fått informasjon om kampanjen på e-mail som flere har lagt ut på sine hjemmesider. FUG har ikke i like stor grad med å få tilbakemeldinger på gode eksempler.

Kampanjen er planlagt over en femårsperiode fra 2007 til 2011, og visjonene for oppnådd resultat ved kampanjeslutt er følgende:

- Alle kommuner/skoler har en forpliktende plan for hjem-skole-samarbeid som skolen må rapportere på og blir målt på
- Kamp om å bli foreldrekontakt
- Alle lærerstudenter har 5 studiepoeng vedrørende relasjonsbygging og samhandling med hjemmet

Det som er ønskelig som etterlatt inntrykk av kampanjen er:

- Hjem-skole-samarbeid er viktig for barnas læringsmiljø og læringsutbytte
- Viktig med foreldrefelleskap

Gjennomføringen av prosjektet

Prosjektet er gjennomført i henhold til planen både når det gjelder kostnader og tid. En betydelig del av kostnadene er knyttet til selve utsendelsen. Iberegnet her er dekning av høyere portoutgifter for sendingene, kr 180.000, ved at brosjyren om kap. 9a ble lagt ved, dekket av Utdanningsdirektoratet. Materiellet ble sendt ut før skoleslutt på våren, og kampanjewebben var klar til skolestart.

Når det gjelder kvalitet, har FUG fått mange positive tilbakemeldinger om materialet fra skolene, og flere skoler ønsker materiell til flere trinn. Kontaktboka som ble lagt ved til 1. trinn i år, har hatt særlig stor etterspørsel i etterkant av utsendelsen.

Når det gjelder lanseringen av prosjektet, ble i år Jordal skole valgt. Det er en skole med barn fra over 20 forskjellige land. Her holdt statssekretær Lisbet Rugtvedt og FUG-leder Loveleen Brenna foredrag på årets første foreldremøte for 8. trinnsforeldrene. Dette var et svært positivt utgangspunkt for de klassevise møtene umiddelbart etterpå.

FUG har utviklet kampanjen *SKAP dialog* i samarbeid med Utdanningsdirektoratet, Utdanningsforbundet, KS, Skolenes landsforbund og Norsk Skolelederforbund.

Utvidet mandat

Som en følge av at FUG har fått utvidet sitt mandat til også å gjelde første år i videregående opplæring, har FUG sendt ut brev til alle fylkeskommuner, i tillegg til alle rektorer og kontaktlærere og foreldre ved de videregående skolene, og informert om dette.

FUG var også til stede på Alta videregående skole på høstens første foreldremøte for Vg1 og Vg2, på både yrkesfaglig og studiespesialiserende retning. På nettsidene er det løftet fram gode eksempler på videregående skoler som allerede har et godt hjem-skole-samarbeid, og det er informert om forskrifter, yrkesvalg og tiltak som kan hindre frafall.

Skoleringsmaterieil

Etter FUGs mening er skolering av tillitsvalgte foreldre viktig for at rådsorganene skal fungere godt. For å hjelpe skolene i dette arbeidet, har FUG utarbeidet et opplegg for skolering av foreldrekontakter og medlemmer av FAU. Opplegget består av lysarkserier som kan lastes ned fra nettet og suppleres med heftene fra FUG. FUG anbefaler at skoleringen bør skje i samarbeid mellom rektor og FAU.

Når det gjelder selve trykksakene, har det blitt foretatt opptrykk av *Kontaktbok mellom hjem og skole* (bokmål og nynorsk): 130 000 i opptrykk, som sendes ut med SKAP dialog forsendelsen i 2010 og 2011.

Nedlastbare publikasjoner på www.fug.no

I løpet av høsten/vinteren 2009 ble de mest sentrale publikasjonene til FUG revidert. Publikasjonene fikk nytt design etter ny grafisk profil og laget slik at det

skulle være lett å laste de ned fra nett og skrive de ut. Bokmåls- og nynorskversjonene var klare på www.fug.no 20.12.09. De samiske versjonene kom i løpet av de første månedene i 2010.

Filmer om hjem-skole-samarbeid

På foreldrekonferansen i slutten av oktober lanserte FUG en ressurspakke med til sammen tolv filmer om samarbeid mellom hjem og skole. Filmene viser gode, praktiske eksempler på hjem-skole-samarbeid både i grunnskolen og i den videregående skolen. Filmene er et godt hjelpemiddel for både foreldre, lærere og skoleledelse i hele grunnopplæringen. Filmene er dessuten et konkret verktøy for lærerutdanningen når lærerstudenter skal forberede seg til samarbeidet mellom hjem og skole. FUG håper at filmene vil øke kunnskapen hos målgruppene om verdien av et godt hjem-skole-samarbeid.

Filmene er utarbeidet av Snöball Film AS i tett samarbeid med FUG og en faggruppe bestående av representanter fra lærerutdanningen, videregående skole og kommunalt foreldreutvalg.

Tolv filmer

Ressurspakken består av:

- **åtte hovedfilmer** med praktiske eksempler på godt hjem-skole-samarbeid
- **fire korte diskusjonsfilmer** til bruk som trigger på kurs, møter og fagseminarer

Hver av de åtte hovedfilmene varer mellom 9 og 16 minutter og presenteres med relevante spørsmål som kan diskuteres i etterkant av visning. Alle filmene har lenker til relevant litteratur. Prosjektene er filmet på barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler i Stavanger, Vestvågøy, Hamar, Ullensaker og Oslo.

Temaer for de åtte filmene er:

- [Foreldreskole](#)
- [Tillitsvalgte foreldre](#)
- [Foreldrestøtten i hjemmet](#)
- [Når tilliten blir borte](#)
- [Hjem-skole-samarbeid på videregående](#)
- [Foreldremøte i grunnskolen](#)
- [Den utfordrende samtalen](#)
- [Utviklingssamtalen](#)

Rådgivning – telefon og e-post

I 2010 behandlet FUG totalt 403 rådgivningssaker fra enkeltforeldre og tillitsvalgte foreldre. I 2010 har det vært et par saker som har vært mer tidkrevende enn vanlig. En sak har FUG fulgt hele året og ved et par anledninger vært bisitter for mor. Dette er noe FUG sjelden sier ja til. Den ble avsluttet i januar med en god løsning for alle parter.

En annen sak avsluttet med medhold for foreldrene fra fylkesmannen, foreldrene valgte å bytte skole, og kommunens FAUer arrangerte i samarbeid med skolekontoret et inspirasjonsmøte om samarbeid hjem-skole med foredragsholder fra FUG. Disse sakene er bare loggført som én sak hver, til tross for mange og til dels lange rådgivningssamtaler.

De aller fleste sakene handler om tillitsvalgte foreldre og deres oppgaver, organisering av undervisningen og det fysiske og psykososiale skolemiljøet. I tillegg er det en del generelle henvendelser om foreldrenes oppgaver og om spesialundervisning. Mange av spørsmålene er av en slik art at FUG kan henvise videre til hvor i utdanningssystemet foreldrene kan henvende seg, og opplyse om hvilke rettigheter de har. FUG anser at dette er en viktig del av FUGs oppgave, blant annet fordi rådgivningssakene gir en god følelse med hva foreldre oppfatter som problematisk, og hvor i utdanningssystemet løsninger er vanskelig å finne.

FUG har jobbet aktivt med å legge ut gode svar på nettsiden under overskriften: ”Ofte stilte spørsmål” og har grunn til å tro at dette demmer opp for en del direkte henvendelser til FUG.

I tillegg er det mye generell informasjon på nettsiden om hva det innebærer å være foreldrekontakt, medlem av skolens rådsorganer, hvordan legge opp et foreldremøte, hva kan man ta opp i utviklingssamtalen osv. Mange foreldre finner den informasjonen de trenger her.

Foredrag

Det er FUG-leder som holder flest foredrag. Hun holdt 17 foredrag i egenskap av FUG-leder i 2010. De øvrige FUG-medlemmene holdt 35 foredrag totalt i perioden. Sekretariatet holdt 20 foredrag i løpet av 2010.

Tema har i hovedsak vært samarbeid mellom hjem og skole, med ulike satsningsområder og vinklinger innenfor dette.

FUG legger vekt på å konkretisere innholdet i samarbeidet ved å være resultatorientert og ha verktøy for samarbeidet tilgjengelig på nettet, og får tilbakemelding om at dette er nyttig. FUG formidler ikke bare at hjem og skole må samarbeide, men gir hjelp til hvordan. Foredragsvirksomheten gjør at FUG blir kjent og bidrar også til at FUG får et inntrykk av hva som er viktige temaer for foreldre rundt i landet.

Del III Redegjørelse for hvordan informasjonsrollen er gjennomført

I april 2010 sluttet den forrige kommunikasjonsrådgiveren, mens ny ikke var på plass før 5. august. Dette har til dels påvirket både kommunikasjonsaktiviteten og loggføringen. Tallene for mediekontakt er dermed ikke uttømmende.

Nettutvikling

De nye sidene til fug.no ble lansert 4. januar 2010, etter at store deler av 2009 gikk med til å forberede og utvikle disse. De nye sidene er ment å være dekkende for både gamle fug.no samt foreldrenettet.no, som tidligere eksisterte parallelt.

Året har gått med på å implementere og vedlikeholde nettstedet, samt å markedsføre dem til flere brukergrupper. I påvente av egen nettside for FUB, har fug.no også blitt brukt som kanal for dette utvalget.

Universell utforming

FUG har ivaretatt prinsippet om universell utforming på fug.no med blant annet verktøy for tekstoppløsning og mulighet for økt skriftstørrelse. Alle maler for nettstedet er validert i henhold til anbefalt W3C-standard og dermed tilrettelagt for skjermleseutstyr og annen spesialtilpasning for alle brukere.

Mail og nyhetsbrev

I november ble det sendt ut mail til 3.100 grunnskoler med oppfordring om å legge FUGs logo ut på skolens nettsider. Mange skoler har gjort dette.

Fem nyhetsbrev med saker fra nettsiden er blitt sendt ut i 2010. Leserne blir abonnent via fug.no og rutes direkte inn til siden igjen via nyhetsbrevene. I 2010 har det vært rundt 1.150 abonnenter av nyhetsbrevet.

Nettsidene har også blitt markedsført via andre relevante fora, som i FAU-utsendingen i februar og på Foreldrekonferansen i oktober.

Statistikk

I 2010 var fug.no totalt besøkt av 71.580 brukere. Av disse var 46.997 unike brukere.

Snittallet er **4.363 unike brukere pr. måned**. Til sammenligning hadde gamle fug.no i snitt 4.000 unike brukere pr. måned i 2009. Men i tillegg kom tallene fra foreldrenettet.no, som hadde ca. 5.300 pr. måned i 2009.

Det er grunn til å anta at brukerne nå er samlet og søker seg til **ett** nettsted, fug.no, som jo var hensikten.

Likevel er ikke målsetningen om et snitt-tall på 8000 unike brukere pr. måned oppfylt. Kun i **topp-måneden september** var det over 8000 unike brukere. FUG har likevel valgt å opprettholde dette målet i virksomhetsplanen for 2011 og regner med at økt markedsføring og mediesynlighet kan bidra til at enda flere får vite om FUGs sider.

Trafikken til fug.no har vært lavest i juli og høyest i september. Snittallet for siste halvår er høyere enn for første halvår.

Ti på topp

De sidene som det oftest har vært besøkt i 2010 er:

1. Hjem-skole-samarbeid
2. FAU
3. Materiell
4. Forside
5. Foreldrerepresentanter
6. Ofte stilte Spørsmål (OSS)
7. Om FUG
8. Foreldreskolen
9. Rettigheter og lover
10. Barn med spesielle behov

Dette inntrykket stemmer i høy grad overens med innhold i henvendelsene til FUG i 2010. Foruten organisering og foreldremedvirkning, kom mobbing på en tredje plass av henvendelser over telefon.

Mediearbeid

Det har vært ført medielogg fra 5. august 2010. Fra denne dato og ut året håndterte FUG 53 mediesaker, hvorav 9 var proaktive innsalg.

Det har vært mange mediehenvendelser knyttet til skolestart i august og september. FUG lyktes med å få gjennomslag i VG med en fellessak for FUG og FUB i anledning skolestart. Førstesiden og en dobbelside fokuserte på overganger mellom barnehage og skole og verdien av foreldremedvirkning. De to utvalgslederne, hvorav FUBs helt nye, frontet saken sammen med en 1. klassing og rektor i Bærum.

FUG-leder var også sentral i en TV2-nyhetssatsning på hovedkanalen og i Nyhetskanalen, samt i et nettmøte, om at flere foreldre bør engasjere seg. Dette ble fulgt opp av en rekke andre medier.

Også leksehjelp, mobbing og SFO-kvalitet har vært temaer mediene har spurt om.

I forbindelse med FUGs satsning ”SKAP dialog” har utvalget gjort proaktive innsalg mot medier i anledning foreldremøter ved Jordal skole i Oslo og Alta videregående. Dette resulterte i lokal omtale.

Strategier for kommunikasjon

Kommunikasjonsrådgiver har utarbeidet Kommunikasjonspolitikken for FUG (2011 – 14) samt ny Nettstrategi og Mediestrategi for 2011. Den overordnede politikken bygger på de statlige prinsippene for kommunikasjon, samt andre statlige føringer og FUGs mandat. De to enkeltstrategiene for nett og media har en årshorison og er begge tuftet på Kommunikasjonspolitikken. FUG vedtok disse i sitt møte 29.11.10.

Som en del av den vedtatte Mediestrategien for 2011 inngår en proaktiv medieplan som utvalget vil jobbe etter.